

המשבר הכלכלי לא חלף - חייבים להתייעל

שלחו להדפסה

די לשאננות: פרופ' שלמה מיטל ומשה אלעד סבורים כי מצבה הכלכלי של ישראל, המשתקף במדדים בינלאומיים, אמור להדיר שינה מעיני כולנו. רק הסרת חסמים ביורוקרטיים יעודדו משקיעים זרים לעשות עימנו עסקים ויחדשו את הצמיחה שלמה מיטל ומשה אלעד

דעה

מומחי קרן המטבע הבינלאומית, המפנים לעברנו מדי ביקור שנת, אצבע מאשימה בגין הוצאות יתר, אינפלציה גבוהה, מנגנון ממשלתי מנופח וגירעון מתמשך, הפתיעו השנה.

- [קרן המטבע: המזה"ת מתמודד היטב עם המשבר](#)
- [שטראוס-קאהן: התחזית עלולה להיות שחורה יותר](#)

"הפעם לא רק שהם לא הטיפו לנו, אלא שהם אף טענו שבאו ללמוד מאיתנו כיצד להתמודד בהצלחה כה רבה עם המשבר העולמי", סיכם את ביקורם, בן השבועיים, שר האוצר יובל שטייניץ. הטפיחה העצמית על שכמו של שטייניץ גובתה באלו של ראש הממשלה, בנימין נתניהו, ושל נגיד בנק ישראל, סטנלי פישר.

אסור שההנאה הרגעית תאפיל על מצבה הכלכלי האמיתי של ישראל, שאמור להדיר שינה מעיני כולנו. חדלו מהשאננות. אנו בסך הכל מלחכים את שובל הפריחה של שני העשורים האחרונים, בהם נהנתה ישראל משגשוג כלכלי ומצמיחה, שמרבית הישראלים כלל לא היו שותפים להם.

היה כאן שילוב נדיר שיצר מנוע צמיחה חד פעמי שספק אם יחזור על עצמו: פוריות רעיונית חדשנית של רצועה צרה של מהנדסי היי-טק מוכשרים מתחום טכנולוגיית המידע (ICT), שהסתייעו בכוח אדם איכותי מ"העלייה האקדמית" הרוסית של סוף שנות ה-90; שטף של השקעות חוץ; וכן התפתחות מהירה של חברות הזנק ישראליות, ש"מכרו" את מוחותיהן, לעיתים במחירים גבוהים מערכם, לבעלי קרנות הון סיכון חסרי סבלנות, שהיו להוטים לשפר את מאזניהם ולהשיב למשקיעים את כספם בתוך חמש שנים.

עם זאת מנוע הצמיחה הזה – שבק, וקרנות הון סיכון - יבשו. התעשייה הסינית החלה תופסת בהדרגה את מקומן של חברות ישראליות בתחום טכנולוגיית המידע. האם מישהו שמע למשל על חברות בשם HuaWei ו-ZTE? אין ספק שעוד נשמע עליהן.

התחרותיות הישראלית שהייתה לשם דבר - הולכת ומידרדרת. מסד הנתונים הבינלאומי World Competitiveness מפרסם בגיליון האחרון כי מתוך 57 המדינות הנחשבות בתבל, נסוגה ישראל מהמקום ה-20 ל-24. מסד נתונים אחר, ה-INSEAD העוסק בחדשנות עולמית, קובע שישראל, שנחשבה למי שנמצאת בפסגת החדשנות והיזמות, מדורגת ב-2009 רק במקום ה-23 מתוך 66 מדינות, ומשתרכת אחרי אירלנד, בלגיה, טאיוואן, דרום קוראה וצרפת.

מעניין לשים לב במסד זה, שבקטגוריה של "תשומות החדשנות" (היכולת האנושית, ותחכום השוק והעסקים) אנו מצויים אמנם במקום ה-17 המחמיא, אבל בקטגוריית "תשואות החדשנות" (ידע, הון וסחר) אנו רק במקום ה-30.

מדד שלישי, זה של הבנק העולמי, המדרג את מדינות העולם מבחינת הקלות או הקושי

לעשות עימן עסקים, מציב אותנו רק במקום ה-29, אחרי בחרין, לטביה, אסטוניה, תאילנד וסעודיה. בתחומים מסוימים ישראל נמצאת ב"ירכתיים התחתונות" ביותר של העולם הכלכלי והעסקי: במקום ה-83. במוסר תשלומי המיסים, ישראל מדורגת במקום ה-99 במימוש הסכמים וחוזים; במקום ה-120 במתן רשיונות לבניה, ובמקום ה-147 בעולם בקטגוריה של רישום נכסים.

מה גרם, למשל, למדינה כסינגפור להתברג, במקומנו, בראש רשימת הארצות המצליחות? התייעלות. רק הסרת חסמים ביורוקרטיים, ביטול שיטות רישום קרקע אנכרוניסטיות וגמישות בשימוש במשאבים, יעודדו משקיעים זרים לעשות עימנו עסקים ויחדשו את הצמיחה.

הכותבים הם עמיתי מחקר בכירים במוסד שמואל נאמן למחקרים מתקדמים במדע וטכנולוגיה בטכניון. פרופ' מיטל הוא גם מחברו של הספר "ניהול היזמות והחדשנות" שיראה אור בקרוב בהוצאת מאגנס

מנכ"ל קרן המטבע העולמית, דומיניק שטראוס-קאהן צילום: יותם פרום

לחצו כאן להגדיל הטקסט